

Other Worlds

Jan Dotřel je fotograf a kurátor, který obě tyto disciplíny propojuje svým dlouhodobým zájmem o vědu, zejména pak o astronomii. Jeho fotografické zaměření je definováno jako nefigurativní, konceptuální fotografie, soustředěná primárně na reprezentaci krajiny.

Ve svém cyklu Other Worlds však není jeho cílem zachycovat přírodu jako takovou, ale využívat její tvarosloví pro metaforická sdělení a připodobňovat ji k nám nedostupným krajinám – těm, které se nenachází na povrchu Země. Pozorování krajiny je v jeho práci založeno na vypůjčeném způsobu, jakým se astronomie dívá na objekty svého zkoumání, tedy skrz objektiv vesmírné sondy. Snímky z průletových, orbitálních družic či roverů jsou exaktní, obsahují číselná data nebo kódy a jsou určeny k co možná nejpodrobnější analýze. Přestože jsou často formálně nedokonalé a jejich estetická hodnota není cílem, mají svou specifickou vizualitu, která otevírá zcela nový způsob vidění.

Jan Dotřel se ztotožňuje s okem sondy, pozoruje s ním krajinu, prozkoumává její specifické typy a fragmenty a hledá v ní podobnosti s krajinami mimozemskými, které zkoumá primárně z hlediska astrobiologie a astrogeologie. Pro tuto podobnost se jeví jako nejúčinnější krajina pustá, poškozená a bez zjevných známek života. Předmětem pozorování jsou tedy například pouště a oblasti zasažené industriální těžbou. Morfologie těchto „wastelands“ je založena na zkoumání, analýze a experimentu s cizostí krajiny. Bývalá řečiště, projevy vulkanismu, obnažená tektonika a duny navátého písku jsou společnými znaky mimozemských těles s naší Zemí. Autor se vydává například do kaolinových dolů, kde využívá pestrost barev i textur, povrchovou proměnlivost a hojnost erozních útvarů nebo prozkoumává odkaliště velkých elektráren – obrovské plochy tekutého popílku smíšené s bahnými sedimenty různých složení.

Fotografie jsou snímány klasickou analogovou středoformátovou technikou nebo digitální formou a následně jsou skládány dohromady tak, aby vytvářely širší perspektivní celky. Tato perspektiva často využívá proměny měřítka – z mikro záběrů se stává makro a z desítek centimetrů desítky kilometrů. Cyklus Other Worlds se svým charakterem přibližuje klasické krajinářské fotografii, kterou však překračuje videoartem a konceptuální tvorbou. Význam těchto disciplín je posunut do roviny metafory zpodobňující širší realitu, kterou lidský pozorovatel dosud nemohl spatřit na vlastní oči.

Jozef Mrva ml.